

Zachowania homoseksualne podejmowane przez kobiety będące w związkach heteroseksualnych — badania własne

Homosexual behaviours taken up by women being in steady
heterosexual relationship — own research

Anita Machaj-Szczerek

Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa w Poznaniu

Streszczenie

Wstęp. Celem niniejszego artykułu jest próba opisanie czy, a jeśli tak, to jaką aktywność homoseksualną, podejmują kobiety posiadające małe dziecko pozostające w związkach heteroseksualnych.

Materiał i metody. Materiał empiryczny służący opracowaniu zagadnienia zebrano, obejmując badaniami 254 kobiety posiadające małe dziecko i będące w heteroseksualnym związku. Dobór do grupy badanej miał charakter celowy. Metodę badawczą stanowił Kwestionariusz do badania aktywności seksualnej kobiet.

Wyniki. 2,3% osób badanych uważa się za homoseksualne, a 5,9% za biseksualne, pozostając w związku heteroseksualnym, 9% badanych zrealizowało choć raz w życiu zachowanie homoseksualne.

Wnioski i dyskusja. Uzyskane wyniki są nieco wyższe niż zebrane przez innych badaczy, co można tłumaczyć celowym doбором do grupy badawczej (płeć, wiek, wykształcenie). Najczęściej podejmowaną aktywnością homoseksualną jest stosunek oralny i manualno-oralny.

Seksuologia Polska 2012; 10 (2): 47–53

Słowa kluczowe: aktywność homoseksualna, orientacja homoseksualna

Abstract

Introduction. The aim of this article is an attempt to describe whether and, if so, what type of homosexual activity is taken up by women with a young child being in steady heterosexual relationship.

Material and methods. The empirical material gathered in order to research the issue was based on the study conducted among 254 women with a young child being in heterosexual relationship. The choice for the studied group was purposeful. The research tool was a questionnaire containing questions about women's sexual activity.

Results. 2,3% of the studied women consider themselves as homosexual and 5.9% as bisexual being in heterosexual relationship in the same time. 9% of the studied women at least once realized homosexual activity.

Conclusions and discussion. The results are a little higher than those of other researchers, which may be explained by the fact that the choice for the studied group was purposeful (sex, age, education). The most common homosexual activity appear to be oral and oral-manual intercourse.

Polish Sexology 2012; 10 (2): 47–53

Key words: homosexual activity, homosexuality

Wstęp

Od 1973 roku, kiedy to Amerykańskie Towarzystwo Psychiatryczne formalnie uznało, że homoseksualizm różni się od heteroseksualizmu tylko kierunkiem popędu seksualnego i brak mu znamion jakiegokolwiek innej patologii, a skreślenie homoseksualizmu z listy zaburzeń psychicznych zaakceptowała także Światowa Organizacja Zdrowia — mówi się o trzech orientacjach seksualnych: heteroseksualnej, biseksualnej i homoseksualnej. Jest to symboliczna data, wyznaczająca zmianę podejścia socjologicznego, psychologicznego i medycznego do osób o homoseksualnej orientacji.

Liczba publikacji dotyczących homoseksualizmu kobiecego jest znacznie mniejsza niż tych, które dotyczą aktywności seksualnej i relacyjnej realizowanej przez mężczyzn. Wyniki badań wskazują, że częstość występowania homoseksualizmu wśród kobiet jest dwa razy mniejsza niż wśród mężczyzn [1].

Dla kobiet pozostających w związkach heteroseksualnych aktywność homoseksualna może być atrakcyjna w pewnych okolicznościach, w zależności od okresu rozwojowego oraz biografii psychoseksualnej. Tęm rozwoju seksualnego w okresie dorastania jest tendencja do doświadczania własnej seksualności przez kobiety jako potrzeby więzi uczuciowej przejawiającej się dążeniem do bliskości, a potrzeby seksualne pozostają najczęściej nieuświadomione [2]. Nastoletnie związki trwają zwykle krótko, ponieważ rozpadają się, gdy różnica oczekiwań obu stron staje się wyraźna. Krótkotrwałość relacji nie pozwala na zaistnienie wystarczającego poczucia bezpieczeństwa, a potrzeba więzi emocjonalnej uniemożliwia wprowadzenie zachowań seksualnych. Dziewczynki rozwiązują dylemat: seks czy miłość przez eliminowanie sfery erotycznej aktywności, czasem jednak jest on rozwiązywany przez wybranie na obiekt budowania relacji osoby tej samej płci, która może wykazywać się bardzo dużym zrozumieniem, troską, opieką, romantycznym uczuciem pozbawionym komponentu seksualnego.

Część kobiet angażuje się także w relacje o charakterze biseksualnym. Zachowania te polegają zazwyczaj na utrzymywaniu kontaktów seksualnych z kobietami i mężczyznami. W zależności od indywidualnych preferencji, związki z przedstawicielami tej samej płci nawiązywane są jednocześnie z trwaniem związków heteroseksualnych lub też kobieta utrzymuje w pewnym okresie swojego życia związki z kobietami, by następnie wkroczyć w okres związków z mężczyznami. U niektórych zachowania biseksualne trwają stosunkowo krótko, podczas gdy u innych ten wzorzec zachowań przedstawia pewną stabilną nor-

mę, poczynając od okresu dojrzewania, i jest kontynuowany przez cały czas trwania dorosłego życia. Izdebski [3] przedstawił wyniki badań, zgodnie z którymi w 1997 roku 7% kobiet oraz 7% mężczyzn stwierdziło, że czuło pociąg seksualny do osób własnej płci. W 2001 roku deklaracje były zbliżone: 7% kobiet i 6% mężczyzn przyznało, że czuło lub nadal czuje, pociąg seksualny do osób tej samej płci. W związku z pociąganiem do osób tej samej płci badani odczuwali najczęściej: ciekawość (21%), a następnie zażenowanie (12%), przyjemność (10%) i niepokój (9%). Kobiety częściej niż mężczyźni odczuwają w tego typu kontaktach ciekawość (odpowiednio 23% i 18%) i przyjemne podniecenie (10% i 3%). Natomiast Polacy częściej, niż Polki, odczuwają zażenowanie (16% i 9%) i wstyd (9% i 6%). Doświadczenie kontaktu seksualnego z osobą tej samej płci zadeklarowało 3% kobiet oraz 2% mężczyzn. W 1997 roku odsetek badanych, którzy zadeklarowali kontakt seksualny z osobą tej samej płci, wynosił: dla kobiet 4%, dla mężczyzn zaś 3%. Warto wspomnieć, że na pytanie o doświadczenia homoseksualne wystąpił znaczący brak odpowiedzi. Wyniki badań Lwa-Starowicza nad seksualnością Polek [4] pokazują, że 15% kobiet uznaje homoseksualizm za normalną orientację, wykazując się tolerancją i otwartością na doświadczenia w tym zakresie. Badania seksualności młodych dorosłych [5] wskazują, że 30,7% badanych wykazało wyłącznie preferencje heteroseksualne, 58,7% osób charakteryzuje się preferencjami biseksualnymi z dominującym pierwiastkiem heteroseksualnym, 2,8% osób przejawia preferencje biseksualne, bez dominacji ani pierwiastka heteroseksualnego, ani homoseksualnego, a 7,7% badanych jest osobami o preferencjach biseksualnych z dominacją pierwiastka homoseksualnego; 2% badanych charakteryzuje się zdecydowaną przewagą preferowanego elementu homoseksualnego, jednak w badanej próbie nie ujawniły się osoby o wyłącznych preferencjach homoseksualnych.

Ciekawym wydaje się zbadanie, jaką orientację seksualną deklarują kobiety pozostające w związkach heteroseksualnych, czy podejmują aktywność homoseksualną, a jeśli tak, to o jakim charakterze.

Materiał i metody

Materiał empiryczny zebrano, badając kobiety spełniające następujące kryteria (celowy dobór do grupy badanej):

- posiadające małe dziecko — założono, że kobiety te włączyły już nową rolę związaną z macierzyństwem oraz konsekwencje z niej wynikające (co

było doświadczeniem nowym) do struktury własnej tożsamości. Jednocześnie dziecko w okresie poniemowłęcym (2–3 lata) pozwala na powrót do wszystkich aspektów funkcjonowania osobistego i społecznego [6, 7];

- mieszkające w dużych miastach — założono, że osoby mieszkające w dużych aglomeracjach miejskich wykazują odpowiedni stopień rozwoju samoświadomości w zakresie funkcjonowania seksualnego, otwartości na tematykę związaną z seksualnością i intymnym obszarem funkcjonowania. Osoby badane zamieszkiwały miasta powyżej 200 tys. Mieszkańców, takie jak: Poznań, Wrocław, Łódź oraz Warszawa;
- żyjące w związkach małżeńskich lub kohabitacyjnych, trwających dłużej niż trzy lata — założenie o chęci badania kobiet o unormowanym życiu seksualnym, a więc mających możliwość podejmowania aktywności seksualnej regularnie przez dłuższy czas. W obliczu zmian społeczno-kulturowych przyjęto, że związek powinien opierać się na wspólnym prowadzeniu gospodarstwa domowego, przy czym nie jest wymagane jego formalne zarejestrowanie.

Warunkiem wzięcia udziału w badaniu była zgoda osoby badanej na wypełnienie kwestionariusza przy zapewnieniu o całkowitej anonimowości.

Kwestionariusz do badania aktywności seksualnej kobiet został skonstruowany na potrzeby badania na podstawie wiedzy teoretycznej, wiedzy na temat wcześniej prowadzonych w tym obszarze badań, a także Skali Bodźców Seksualnych, Skali Mell-Krat dla kobiet i Wykazu Interakcji Seksualnych według LoPiccolo. Celem zastosowania tego narzędzia było zdobycie możliwie najpełniejszej wiedzy na temat aktywności seksualnej podejmowanej przez kobiety posiadające małe dziecko w zakresie form podejmowanych zachowań seksualnych, ich częstotliwości oraz poziomu zadowolenia, poruszających szczegółowo tematykę zachowań homoseksualnych.

Ostatecznie na 700 kompletów kwestionariuszy, które znalazły się w rękach osób spełniających kryteria badawcze i które wyraziły zgodę na badanie, udało się zebrać 411 z nich, z czego 254 nadawały się do analizy

badawczej. Badane zmienne były danymi określonymi na trzech skalach pomiarowych: interwałowej (dane ilościowe), porządkowej (dane jakościowe) i nominalnej (dane jakościowe). Dla danych interwałowych statystyka opisowa zawierała liczebność cechy, średnią arytmetyczną, odchylenie standardowe, błąd standardowy średniej, medianę, modę i jej licznosc, wartość minimalną i maksymalną, kwartyle, rozstęp oraz 95-procentowe przedziały ufności dla średniej. Dla danych na skali porządkowej wyznaczono liczebność, medianę, wartość minimalną i maksymalną oraz kwartyle. Wyznaczono także tabele licznosci dla wszystkich zmiennych jakościowych i niektórych zmiennych ilościowych.

Zagadnienie istnienia zależności dla parametrów na skali interwałowej oraz na skali porządkowej badano za pomocą współczynnika korelacji rangowej Spearmana. Otrzymując jego istotność analizowano rodzaj tej korelacji.

Analiza statystyczna materiału badawczego przeprowadzona została na poziomie istotności $\alpha = 0,05$ za pomocą trzech pakietów statystycznych: STATISTICA 8.0 firmy StatSoft, StatXact firmy CytelStudio 8 oraz InStat firmy GraphPad 3.0.

Wyniki

W tabelach 1–7 zamieszczono wyniki badań związanych z przekonaniem o własnej orientacji seksualnej, poglądami osób badanych na temat homoseksualizmu oraz podejmowaniem aktywności homoseksualnej. W niniejszej pracy przedstawiono tabele licznosci oraz tabele statystyk opisowych, które zawierały istotne wyniki dla podejmowanej tematyki.

Deklarowana orientacja seksualna kobiet pozostających w związkach heteroseksualnych

Analizując tabelę 1, można zauważyć, że przeważającą większość stanowią osoby, które deklarują orientację heteroseksualną (89,7%), co było do przewidzenia, zważywszy na fakt, że wszystkie badane osoby znajdują się w stałych związkach heteroseksualnych. Tylko 2,3% osób badanych uważa się za homoseksualne, a 5,9% za biseksualne, co stanowi łącznie 8,2% badanych.

Tabela 1. Deklarowana orientacja seksualna

	Liczba	Liczba skumulowana	Procent	Procent skumulowany
Homoseksualna	6	6	2,3	2,3
Biseksualna	15	21	5,9	8,2
Heteroseksualna	228	249	89,7	98,0
Aseksualna	1	250	0,3	98,4
Braki	4	254	1,5	100,0

Tabela 2. Stosunek do osób o orientacji homoseksualnej

	Liczba	Liczba skumulowana	Procent	Procent skumulowany
Brak akceptacji (są osobami chorymi)	61	61	24,0	24,0
Akceptacja warunkowa (są osobami normalnymi, ale nie chcą mieć z nimi nic wspólnego)	44	105	17,3	41,3
Akceptacja pełna (są normalne i należą/mogłyby należeć do grona moich znajomych)	144	249	56,6	98,0
Braki	5	254	1,9	100,0

Tabela 3. Interpretacja zachowania seksualnego z osobą tej samej płci jako niewierności

	Liczba	Liczba skumulowana	Procent	Procent skumulowany
Tak	204	204	80,3	80,3
Nie	44	248	17,3	97,6
Braki	6	254	2,3	100,0

Tabela 4. Aktywność homoseksualna

	Liczba	Liczba skumulowana	Procent	Procent skumulowany
Tak	23	23	9,0	9,0
Nie	227	250	89,3	98,4
Braki	4	254	1,5	100,0

Stosunek do osób o orientacji homoseksualnej osób badanych

Ponad połowa (56,6%) osób badanych ma pozytywny stosunek do innych ludzi o orientacji homoseksualnej, natomiast zupełny brak akceptacji deklaruje 24% badanych (tab. 2). Badania z podobnego obszaru tematycznego przeprowadził Izdebski [8]: 65,1% badanych ujawniło brak akceptacji dla zachowań seksualnych realizowanych przez osoby homoseksualne, natomiast pogląd, że osoby odczuwające pociąg seksualny do własnej płci, powinny zrobić wszystko, by zmienić swoje upodobania, wyleczyć się potwierdziło 55,1% badanych. Uzyskany w badaniach własnych wyższy wynik świadczący o akceptacji homoseksualizmu można tłumaczyć miejscem zamieszkania, wykształceniem i płcią (większy poziom tolerancji względem homoseksualizmu towarzyszy kobietom).

Przekonanie, że podejmowanie zachowania seksualnego z osobą tej samej płci jest niewiernością względem stałego partnera

Znacząca większość osób badanych, bo aż 80,3% traktuje aktywność seksualną jako niewierność względem stałego partnera, a pięć osoby, z którą docho-

dzi do owej aktywności nie ma dla nich znaczenia. Można sądzić, że dla 17,3% badanych realizowanie zachowania seksualnego z osobą tej samej płci nie jest niewiernością, zatem nie powinno dotknąć stałego partnera, budzić poczucia winy i innych konsekwencji związanych ze zdradą (tab. 3).

Podejmowanie aktywności seksualnej z osobą tej samej płci

Poniżej przedstawiono tabelę liczości przedstawiającą uzyskane wyniki, świadczące o tym, że 9% osób badanych miało kiedykolwiek w swoim życiu doświadczenie o charakterze homoseksualnym.

Na pytanie: „Czy kiedykolwiek w życiu miałaś doświadczenie seksualne z inną kobietą?” odpowiedzi twierdzącej udzieliły 23 osoby badane, jednak jeszcze jedna osoba badana opisała swoje doświadczenie homoseksualne, nie zaznaczając odpowiedzi twierdzącej. Trudno interpretować takie zachowanie, jednak w poniższej analizie zachowań homoseksualnych nie pominięto odpowiedzi przez nią udzielonych (tab. 4). W przedstawionych poniżej tabelach analizowano 25 zmiennych przedstawiających możliwe sposoby realizowania aktywności homoseksualnej¹. Zbiór ten jest wy-

¹Autorka może udostępnić pełne tabele liczości oraz statystyki opisowe dla 25 zmiennych przedstawiających możliwe sposoby realizowania aktywności homoseksualnej.

Tabela 5. Statystyki opisowe dla zmiennej: aktywność homoseksualna — typy zachowań

Typ podejmowanego zachowania homoseksualnego	N ważnych	Mediana	Moda	Liczność mody	Dolny kwartył	Górny kwartył
Pieszczoty ciała bez dotykania narządów płciowych	18	2	2	7	2	3
Pieszczoty piersi dłońmi przez partnerkę	18	2	2	8	2	3
Pieszczoty piersi ustami i językiem przez partnerkę	18	2	2	6	1	3
Pobudzenie pochwy ręką przez partnerkę	18	3	3	7	1	3
Pieszczoty narządów płciowych partnerki ręką	18	2	2	7	2	3
Pieszczoty zewnętrznych narządów płciowych ustami i językiem przez partnerkę	18	2	1	9	1	3
Pieszczoty narządów płciowych partnerki ustami i językiem	18	1	1	10	1	3

Tabela 6. Statystyki opisowe dla zmiennej: częstotliwość orgazmu towarzysząca aktywności homoseksualnej

Typ podejmowanego zachowania homoseksualnego	N ważnych	Mediana	Moda	Liczność mody	Dolny kwartył	Górny kwartył
Pieszczoty zewnętrznych narządów płciowych ręką przez partnerkę	18	2	1	8	1	3
Pobudzenie pochwy ręką przez partnerkę	18	2	1	9	1	3
Pieszczoty narządów płciowych partnerki ręką	18	1	1	10	1	3
Pieszczoty zewnętrznych narządów płciowych ustami i językiem przez partnerkę	18	1	1	11	1	3

cierpający, ponieważ zachowania seksualne mogą być realizowane na wiele różnych sposobów przy uwzględnieniu indywidualnych preferencji w tym zakresie. Precyzyjne ustalenie normy dla zachowań homoseksualnych wydaje się równie trudnym zadaniem, jak ma to miejsce przy próbach normalizacji zachowań heteroseksualnych, ze względu na płynność granic, które bardzo często są konstytuowane dookreślającymi czynnikami towarzyszącymi. Z tego powodu, wśród owych 25 zmiennych, znalazły się także zachowania, które mogą mieć charakter odchyleń seksualnych. Osoby badane szacowały pojawianie się danego typu zachowania na skali (1) — nigdy, (2) — raz lub dwa razy w życiu, (3) — kilka razy w życiu, (4) — kilka razy w miesiącu, (5) — kilka razy w tygodniu, (6) — codziennie. Zachowania takie jak: pocałunek w usta oraz pieszczoty zewnętrznych narządów płciowych ręką przez partnerkę są najczęściej występującym doświadczeniem kobiet. Najchętniej podejmowane aktywności homoseksualne związane są z pieszczotami piersi (dłońmi, ustami i językiem), manualnymi pieszczotami (aktywnymi i pasywnymi), a także ze stosunkiem oralnym (aktywnym i pasywnym). Wyróżnienie tych zachowań jako najczęściej realizowanych koresponduje z informacjami podanymi przez Lwa-Starowicza [9]. W tabeli 5 przedstawiono statystyki opisowe dla wybranych zmiennych, które były realizowane przez osoby badane.

Poniżej przedstawiono statystyki opisowe dla wybranych zmiennych, pokazujących, jak często podejmowanym zachowaniom homoseksualnym towarzyszył orgazm (tab. 6). Jeszcze mniejsza liczba danych niż w wypadku samej częstości podejmowania aktywności homoseksualnej uniemożliwia szczegółową analizę, jednak można zauważyć, że pojedyncze odpowiedzi osób badanych, potwierdzające uzyskanie satysfakcji seksualnej (szczytowania), towarzyszą najczęściej podejmowanym zachowaniom, głównie stosunkom manualno-oralnym.

Aby przekonać się, czy istnieje związek pomiędzy częstotliwością występowania danego zachowania a częstotliwością towarzyszącego mu orgazmu przeprowadzono analizę korelacji współczynnikiem Spearmana dla wybranych zmiennych, co pokazano w tabeli 7.

Analizując powyższą tabelę, można powiedzieć, że dla pewnych aktywności istnieje dodatnia korelacja pomiędzy częstotliwością występowania zachowania a tym, czy towarzyszy mu orgazm. Wraz ze wzrostem częstotliwości występowania następujących zachowań: pieszczoty ciała bez dotykania narządów płciowych, pieszczoty piersi ustami i językiem przez partnerkę, pobudzenie pochwy ręką przez partnerkę, stosunek oralny (pasywny, aktywny i wzajemny), stosunek pochwy przy użyciu zastępczego członka lub wibratora w formie pasywnej, samodzielne pobudza-

Tabela 7. Współczynnik korelacji Spearmana: zachowania podejmowane z osobą tej samej płci a częstotliwość towarzyszącego im orgazmu

	N ważnych	R-Spearmana	Poziom p
Pocałunek w usta	1		0,202990 p > 0,05
Pieszczoty ciała bez dotykania narządów płciowych	18	0,749683 R > 0	0,000341 p < 0,05
Pieszczoty piersi dłońmi przez partnerkę	18		0,054784 p > 0,05
Pieszczoty piersi ustami i językiem przez partnerkę	17	0,703800 R > 0	0,001616 p < 0,05
Pieszczoty zewnętrznych narządów płciowych ręką przez partnerkę	18		0,143730 p > 0,05
Pobudzanie pochwy ręką przez partnerkę	18	0,533452 R > 0	0,022615 p < 0,05
Pieszczoty narządów płciowych partnerki ręką	18		0,091721 p > 0,05
Pieszczoty zewnętrznych narządów płciowych ustami i językiem przez partnerkę	18	0,744193 R > 0	0,000398 p < 0,05
Pieszczoty narządów płciowych partnerki ustami i językiem	18	0,996669 R > 0	0,000010 p < 0,05
Wzajemne pieszczoty ustami i językiem narządów płciowych	17	0,657416 R > 0	0,0000001 p < 0,05
Stosunek pochwy przy użyciu zstępczego członka lub wibratora w formie pasywnej	18	0,727607 R > 0	0,000621 p < 0,05
Samodzielne pobudzanie łechtaczki w czasie pieszczot	18	0,991870 R > 0	0,0000001 p < 0,05
Samodzielne pobudzanie pochwy w trakcie pieszczot	18	0,817519 R > 0	0,000034 p < 0,05
Zachowanie seksualne polegające na byciu obserwowaną podczas aktywności seksualnej przez inną kobietę (aktywnie)	18	0,993080 R > 0	0,0000001 p < 0,05
Zachowanie seksualne polegające na obserwacji aktywności seksualnej innej kobiety (pasywnie)	17		0,099215 p > 0,05
Zachowanie seksualne polegające na obnażaniu ciała przed inną kobietą bez kontaktu fizycznego	17	0,751301 R > 0	0,000508 p < 0,05

nie łechtaczki i pochwy w czasie pieszczot, zachowania voyerystyczne (aktywne i pasywne) oraz ekshibicyonistyczne, wzrasta częstotliwość towarzyszącego im orgazmu. Dane te potwierdzają preferencję stosunków manualno-oralnych podczas aktywności seksualnej podejmowanej z osobą tej samej płci.

Wnioski

Spośród osób badanych pozostających w heteroseksualnych związkach 2,3% uważa się za homoseksualne, a 5,9% za biseksualne, co stanowi łącznie 8,2% badanych; 9% spośród osób badanych odpowiedziało, że choć raz w życiu realizowało zachowanie seksualne z osobą tej samej płci, co oznacza, że prawdopodobnie 0,8% badanych uznało swoje doświadczenie o charakterze homoseksualnym za epi-

zod niewpływający na identyfikację własnej orientacji seksualnej. Warto zaznaczyć, że 6 osób funkcjonuje w związku heteroseksualnym, uważając siebie za osobę homoseksualną.

Uzyskany wynik w badaniach własnych dotyczący aktywności homoseksualnej nie jest zbliżony do badań Izdebskiego z 1997, 2001 i 2003 roku [1, 10]: w 1997 roku 6,8% badanych kobiet odczuwało kiedykolwiek pociąg seksualny do osoby tej samej płci, a 4,3% zrealizowało aktywność seksualną z inną kobietą. Wyniki późniejszych badań tego autora (2001 i 2003) potwierdzają tę tendencję, donosząc, że 7% badanych kobiet odczuwało pociąg seksualny do osób tej samej płci, natomiast do realizowania zachowania homoseksualnego przyznało się już tylko od 3 do 4% badanych. Autor podkreśla jednak znaczący brak odpowiedzi na pytanie dotyczące doświadczeń ho-

moseksualnych. Boczkowski [1] przytacza amerykańskie badania Landis i wsp. (1940 r.), którzy stwierdzili, że 4% osób badanych miało jawny kontakt homoseksualny, a około 15% odczuwało silne przywiązanie emocjonalne do osoby tej samej płci, oraz Kinseya i wsp. (1953 r.), którzy stwierdzili, że 17% kobiet w wieku około 30 lat miało za sobą zakończony orgazmem kontakt seksualny z osobą tej samej płci. Uzyskane wyniki w zakresie podejmowania aktywności homoseksualnej w pracy własnej nie wykraczają poza dostępne w literaturze dane, ale też nie pokrywają się z żadnymi przedstawionymi dotąd wynikami. Nieco wyższy wynik można łączyć z wykształceniem osób badanych, które delegaluje do większej tolerancji względem homoseksualizmu oraz większej otwartości na podejmowanie aktywności homoseksualnej, która także wzrasta wraz ze stopniem wykształcenia oraz wraz z wiekiem [1].

Najchętniej podejmowaną aktywnością homoseksualną okazuje się być stosunek oralny lub manualno-oralny. Tego typu aktywność przynosi najwięcej satysfakcji podejmującym ją osobom, najczęściej pro-

wadząc do orgazmu. Zauważono także mechanizm uczenia się uzyskiwania szczytowania wraz ze wzrostem częstotliwości występowania zachowania seksualnego.

Piśmiennictwo

1. Boczkowski K. Homoseksualizm. Inter Esse. Kraków 2003: 328–344.
2. Obuchowska I., Jaczewski A. Rozwój erotyczny. Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1992.
3. Izdebski Z., Ostrowska A. Seks po polsku. Zachowania seksualne jako element stylu życia Polaków. MUZA S.A., Warszawa 2003.
4. Lew-Starowiec Z. Seksualność Polek. 1992–2005. „Przegląd Seksuologiczny”. 2005; 1 (zeszyt 4): 19–23.
5. Skowroński D. Preferencje seksualne Polaków. Poznań: P.W. „Interfund” Spółka z o.o. 2003.
6. Spionek H. Rozwój i wychowanie małego dziecka. Nasza Księgarnia, Warszawa 1967.
7. Blaim A. Biomedyczne problemy rozwoju dziecka. W: Ziemska M. (red.). Rodzina i dziecko. PWN, Warszawa 1979.
8. Izdebski Z. Seksualność Polaków w dobie HIV/AIDS. Studium porównawcze 1997–2001–2005. Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2006.
9. Lew-Starowiec Z. Sex nietypowy. Instytut Wydawniczy Związków Zawodowych 1988 Warszawa.
10. Izdebski Z. Zachowania prozdrowotne i seksualne w aspekcie HIV/AIDS w Polsce. Studio Poligraficzne Drukarnia Sp. z o.o., Warszawa 1997.